

Deze nota betreft het thema 'wateroverlast'

De kans op wateroverlast neemt door klimaatverandering toe. Het systeem om het water af te voeren loopt tegen zijn grenzen aan, waardoor ingrepen in de ruimtelijke inrichting nodig zijn.

VV-besluitnota

Registratienummer:
19.072999

besluit:

1. een uitvoeringskrediet van € 27.700.000,- beschikbaar te stellen voor de realisatie van een piekberging in de zuidpunt van de Haarlemmermeerpolder.

Context

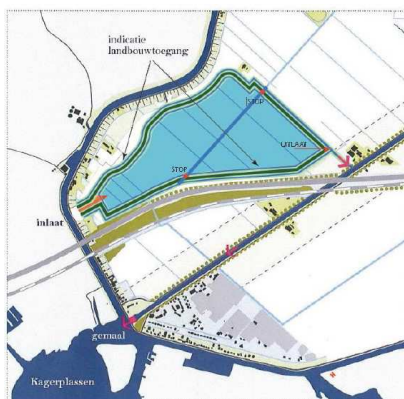
De piekberging is onderdeel van een samenhangend pakket van maatregelen (volgend uit de studie toekomstig Waterbezwaar) om ervoor te zorgen dat het Rijnlandse boezemsysteem voldoet aan de landelijke norm voor 1:100 jaar voor wateroverlast (Nationaal Bestuursakkoord Water).

Door te hoge waterstanden kunnen watergangen overlopen of in het ergste geval kunnen de keringen, zoals die van de Ringvaart van de Haarlemmermeer, doorbreken.

Daarom heeft de verenigde vergadering in 2002 besloten tot het uitvoeren van 3 maatregelen:

1. Uitbreiding van de capaciteit van boezemgemaal Katwijk (gerealiseerd).
2. Piekbergingslocatie Nieuwe Driemanspolder (2 miljoen m3, in uitvoering).
3. Piekbergingslocatie Haarlemmermeerpolder (1 miljoen m3, in voorbereiding).

In de huidige situatie vindt er in dit gebied akkerbouw en veeteelt plaats. De piekberging wordt ongeveer 67 hectare groot en wordt onder meer omringd met een nieuwe kering. Het inlaatpunt ligt zo dicht mogelijk bij de Kagerplassen omdat daarmee een optimale toestroming naar de piekberging wordt bereikt. Het bergingsgebied staat onder normale omstandigheden droog en blijft een agrarische gebruiksfunctie (grasland) houden. Bij hevige en langdurige regenval zal het gebied tijdelijk worden ingezet om water te bergen uit de boezem van Rijnland.

Figuur 1. Locatie piekberging Haarlemmermeer

De kredieten

In 2008 heeft de VV een Voorbereidingskrediet van € 2,3 miljoen ter beschikking gesteld ter voorbereiding van de realisatie van de piekberging.

Op 1 mei 2012 heeft het college van Rijnland in samenspraak met de gemeente Haarlemmermeer een voorkeurslocatie aangewezen voor de realisatie van een piekberging van 1 miljoen m³ in de zuidwestpunt van de Haarlemmermeerpolder.

Omdat de huidige functie van de gronden binnen de piekberging (akkerbouw) niet gehandhaafd kan blijven is op 24 april 2013 een krediet beschikbaar gesteld van € 12,3 miljoen voor de verwerving van de gronden binnen de Piekberging.

Tabel 1: Overzicht kredieten

Voorbereidingskrediet 2008	2.300.000,-
Krediet grondverwerving 2013	12.300.000,-
Krediet aan koop ruilgrond 2014	2.100.000,-
Uitvoeringskrediet (deze aanvraag)	27.700.000,-
TOTAAL	44.400.000,-

In 2014 is door de VV nog eens € 2,1 miljoen beschikbaar gesteld voor de aankoop van ruilgrond om strategisch in te zetten bij de onderhandelingen met de grondeigenaren binnen de piekberging. In september 2016 heeft de VV besloten de onteigeningsprocedure op te starten voor één van de 2 grondeigenaren. Sinds 2018 zijn alle gronden in eigendom. De ruilgrond is aan één van de grondeigenaren verkocht voor eenzelfde bedrag (aankoop en verkoop grond voor € 8,50/m²).

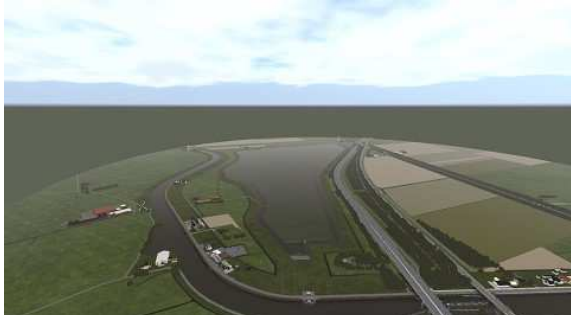
In 2015 en 2016 is een nieuwe analyse uitgevoerd voor het boezemstelsel van Rijnland. Hieruit blijkt dat de piekberging Haarlemmermeer nog steeds een effectieve maatregel is, temeer nu de boezemstudie uitwijst dat de wateroverlast door klimaatverandering sneller zal toenemen. Op basis van de boezemstudie heeft de VV van Rijnland in februari 2017 besloten de reeds geplande maatregelen, waaronder de aanleg van de piekberging Haarlemmermeer, onverminderd door te zetten.

Figuur 2: Huidige situatie – geen piekberging

Figuur 3: piekberging leeg (regulier)

Figuur 4: piekberging gevuld

Voor de piekberging Haarlemmermeer is in totaal reeds € 16,7 miljoen aan krediet beschikbaar gesteld. Inclusief bovengenoemd uitvoeringskrediet komt het totaal zodoende uit op € 44,4 miljoen.

Deze investering is opgenomen in de programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2020-2023, echter voor € 3 miljoen minder. De verhoging komt door de nadere detaillering van het ontwerp (inclusief landschapsarchitect), de toevoeging van een ecologische zone in het project en het feit dat uit de laatste onderzoeken is gebleken dat er geen gesloten grondbalans mogelijk is.

In het Meerjarenperspectief 2021-2024 zal de hogere raming worden opgenomen en de verwachting is dat het binnen de huidige raming van het programma Voldoende Water kan worden opgevangen. Deze kredietaanvraag leidt zodoende niet tot aanvullende tariefconsequenties.

Uitgaande van een gemiddelde afschrijvingstermijn van 21 jaar, bedragen de kapitaallasten van deze kredietaanvraag, inclusief het voorbereidingskrediet van € 2,3 miljoen en rekening houdend met een subsidiebijdrage van € 5,3 miljoen, in het eerste afschrijvingsjaar € 1.586.100. De uit het krediet voortvloeiende exploitatiekosten komen volledig ten laste van de taak watersysteembeheer.

De consequenties voor de belastingtarieven zijn als volgt:

Ingezetenenomslag	€ 1,508	per woonruimte,
Omslag gebouwd	0,000291%	in % van de WOZ waarden,
Omslag natuur	€ 0,078	per hectare,
Omslag ongebouwd overig	€ 1,235	per hectare

Argumenten

1.1 Het Rijnlandse boezemsysteem weer laten voldoen aan de norm voor 1:100 jaar voor wateroverlast

De realisatie van de Piekberging Haarlemmermeer is noodzakelijk om het Rijnlandse boezemsysteem aan de wettelijke norm voor wateroverlast (een faalkans van eens per 100 jaar) te kunnen laten voldoen.

1.2 We komen in aanmerking voor 5,3 miljoen euro subsidie vanuit de Europese Unie (POP-3)

Het project komt in aanmerking voor de POP3 subsidieregeling van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling van de Europese Unie. Dit heeft het fonds op 15 augustus bekend gemaakt. Aan de subsidie is een bedrag van € 5,3 miljoen verbonden. Het voorkomen van wateroverlast en het verbeteren van de waterkwaliteit door de aanleg van de natuurvriendelijke oevers, zijn maatregelen die aansluiten bij de doelen van de POP3 subsidieregeling.

1.3 Terugvorderen van de gronden door de voormalig eigenaar

Bij één van de grondeigenaren heeft onteigening plaatsgevonden: Op 6 juni 2018 is het onteigeningsvonnis door de rechter uitgesproken. Het is in de wet vastgelegd dat indien de werkzaamheden in het veld niet uiterlijk drie jaar na vonnis zijn aangevangen, de vorige eigenaar het recht heeft de onteigende gronden terug te vorderen. De kans hierop is te minimaliseren, mits wij nu doorgaan met de realisatie van de Piekberging, we zijn dan tijdig gestart met de aanvang van de werkzaamheden.

1.4 Het draagvlak van de stakeholders voor de Piekberging verdwijnt

Er is veel tijd en energie gestoken in een goed gebiedsproces. Alle omwonenden zijn zeer intensief betrokken bij de planvorming van de Piekberging en anticiperen op de realisatie hiervan. Als er geen voortgang wordt geboekt is de kans groot dat dit draagvlak verdwijnt. Het is daarom belangrijk om over te gaan tot realisatie van de Piekberging om dit draagvlak vast te houden.

Risico's

1.1 Het verstrekte krediet is mogelijk onvoldoende

Voor de aanvraag van dit uitvoeringskrediet is een gedetailleerde SSK-raming opgesteld. Voor de kredietaanvraag is uitgegaan van de mediaan (P-50 waarde); dit wil zeggen dat de kans op over- of onderschrijding 50% is. Echter, op basis van het risicoprofiel van het project is een risicoreservering meegenomen in de raming, waardoor de kans op overschrijding van het krediet klein wordt geacht.